

OBSAH

1. VYŠETŘOVACÍ METODY V NEFROLOGII (O. Schück)	9
1.1. Anamnéza a fyzikální vyšetření	9
1.2. Laboratorní a pomocná vyšetření	10
1.2.1. Objektivní a fyzikální vyšetření moči	10
1.2.2. Chemické vyšetření moči diagnostickými proužky a mikrobiologické vyšetření moči	11
1.2.3. Mikroskopické vyšetření močového sedimentu	11
1.2.4. Proteinurie	12
1.2.5. Funkční vyšetření ledvin	14
■ Vyšetření glomerulární filtrace	14
■ Vyšetření tubulárních funkcí	16
1.2.6. Zobrazovací metody	18
1.2.7. Renální biopsie	18
2. VÝVOJOVÉ ANOMÁLIE A VROZENÉ NEMOCI LEDVIN (M. Merta)	19
2.1. Vrozené vývojové vady	19
2.2. Vrozené nemoci ledvin	19
2.2.1. Polycystická choroba ledvin autosomálně dominantního typu	19
2.2.2. Alportův syndrom	20
2.2.3. Kongenitální nefrotický syndrom a familiární fokálně segmentální glomeruloskleróza	21
2.2.4. Další dědičná onemocnění ledvin	21
2.2.5. Nemoci tubulů	22
3. NEMOCI GLOMERULŮ (V. Tesař)	24
3.1. Klasifikace glomerulopatií	24
3.2. Etiologie a patogeneze glomerulonefritidy	26
3.3. Klinický obraz	28
3.4. Nefrotický syndrom	28
3.4.1. Patogeneze otoků při nefrotickém syndromu	29
3.4.2. Terapie otoků při nefrotickém syndromu	30
3.4.3. Komplikace nefrotického syndromu	31
■ Infekce u nefrotického syndromu	31
■ Tromboembolické komplikace nefrotického syndromu	31
■ Poruchy metabolismu lipidů při nefrotickém syndromu	32
■ Proteinová malnutrice u nefrotického syndromu	33

3.5. Primární glomerulopatie	34
3.5.1. Akutní endokapilární glomerulonefritida	34
3.5.2. Rychle progredující glomerulonefritidy	35
■ Antirenální glomerulonefritida a Goodpastureův syndrom	37
3.5.3. Chronické glomerulonefritidy	38
■ Idiopatický nefrotický syndrom (minimální změny a fokálně segmentální glomeruloskleróza)	38
■ Membranózní nefropatie	40
■ IgA nefropatie	42
■ Membranoproliferativní glomerulonefritida	43
3.6. Sekundární glomerulopatie	44
3.6.1. Diabetická nefropatie	44
3.6.2. Amyloidóza ledvin	47
3.6.3. Systémové vaskulitidy s postižením ledvin	48
■ Wegenerova granulomatóza	48
■ Henochova-Schönleinova purpura	49
3.6.4. Postižení ledvin u dalších systémových chorob	50
■ Systémový lupus erythematoses	50
■ Sklerodermie – systémová skleróza	52
■ Sjögrenův syndrom	53
■ Esenciální smíšená kryoglobulinémie	53
4. INFEKCE MOČOVÝCH CEST A INTERSTICIÁLNÍ NEFRITIDY (M. Merta).....	55
4.1. Infekce močových cest	55
4.1.1. Etiologie infekcí močových cest	55
4.1.2. Patogeneze močové infekce	56
4.1.3. Laboratorní diagnostické metody	56
4.1.4. Klinický obraz infekce močových cest	57
4.1.5. Terapie infekce močových cest	58
4.2. Tubulointerstiální nefritidy	59
4.2.1. Akutní interstiální nefritida	59
■ Akutní (bakteriální) interstiální nefritida (akutní pyelonefritida)	59
■ Akutní abakteriální interstiální nefritida	60
4.2.2. Chronické tubulointerstiální nefritidy	61
■ Chronická bakteriální interstiální nefritida (chronická pyelonefritida)	61
■ Vezikoureterální reflux a refluxová nefropatie	61
■ Analgetická nefropatie	63
■ Další příčiny chronické tubulointerstiální nefritidy	64
4.3. Vzácnější infekce ledvin a močových cest	65
4.4. Cystická onemocnění dřeně ledviny	65
5. UROLITIÁZA (V. Tesař)	67
6. NÁDORY LEDVIN (V. Tesař)	70

7. LEDVINY A HYPERTENZE (V. Tesař)	72
7.1. Systémová arteriální hypertenze jako primární příčina onemocnění ledvin	72
7.2. Sekundární renální hypertenze	73
7.2.1. Renovaskulární hypertenze a ischemická nefropatie	73
7.2.2. Renální parenchymatózní hypertenze	74
8. LEDVINY A TĚHOTENSTVÍ (V. Tesař)	77
8.1. Změny ve fyziologickém těhotenství	77
8.2. Poruchy vodního a elektrolytového hospodářství v graviditě	77
8.3. Nemoci ledvin v graviditě	77
8.4. Hypertenze a preeklampsie indukovaná těhotenstvím	78
8.5. Kontraindikace gravidity u nemocí ledvin	79
9. AKUTNÍ SELHÁNÍ LEDVIN (J. Žabka)	80
9.1. Definice	80
9.2. Příčiny akutního selhání ledvin	80
9.2.1. Prerenální akutní selhání ledvin	80
9.2.2. Renální typ akutního selhání ledvin	82
9.2.3. Postrenální typ akutního selhání ledvin	86
9.3. Klinický obraz akutního selhání ledvin a diferenciální diagnóza	87
9.4. Laboratorní specifika	89
9.5. Prognóza a komplikace	90
9.6. Prevence akutního selhání ledvin	91
9.7. Specifická léčba akutního selhání ledvin	91
9.7.1. Potřeba živin při akutním selhání ledvin a ovlivnění metabolismu (dietoterapie)	93
9.7.2. Dialyzační metody v léčbě akutního selhání ledvin	94
10. CHRONICKÉ SELHÁNÍ LEDVIN (V. Teplan)	96
10.1. Základní pojmy	96
10.2. Patofyziologie tubulárních změn	97
10.2.1. Iontová, vodní a acidobazická rovnováha	98
■ Funkční adaptace reziduálních nefronů	98
■ Reziduální diuréza	98
■ Poruchy acidobazické rovnováhy	99
10.3. Metabolické poruchy	100
10.3.1. Metabolismus bílkovin a aminokyselin	100
10.3.2. Metabolismus sacharidů	101
10.3.3. Metabolismus lipidů	101
10.4. Progrese chronické renální insuficience	102
10.5. Klinický obraz	103
11. LÉČEBNÉ POSTUPY PŘI CHRONICKÉM SELHÁNÍ LEDVIN (V. Teplan, J. Lachmanová, Š. Vitko)	105
11.1. Konzervativní léčení chronického selhání ledvin (V. Teplan)	105
11.1.1. Úprava příjmu proteinů a energie	105
11.1.2. Úprava příjmu tekutin a natria	106

11.1.3.	Úprava příjmu kalia	107
11.1.4.	Úprava acidobazické rovnováhy	107
11.1.5.	Úprava poruchy kalciofosfátového metabolismu	107
11.1.6.	Úprava krevního obrazu	108
11.1.7.	Léčba arteriální hypertenze a zpomalení progresu renální insuficience	108
11.2.	Dialyzační metody léčby selhání ledvin (<i>J. Lachmanová</i>)	108
11.2.1.	Technické aspekty hemodialýzy	109
11.2.2.	Cévní přístupy	110
11.2.3.	Indikace k hemodialýze	111
	■ Indikace k akutní hemodialýze	111
	■ Indikace nemocných k pravidelnému dialyzačnímu léčení	111
11.2.4.	Hemodialyzační léčba	112
11.2.5.	Komplikace při hemodialýze	112
11.2.6.	Komplikace dialyzační terapie	113
11.2.7.	Další očišťovací metody	117
	■ Peritoneální dialýza	117
	■ Kontinuální metody	118
	■ Hemoperfúze	119
	■ Plazmaferéza	119
11.3.	Transplantace ledvin (<i>Š. Vítko</i>)	120
11.3.1.	Indikace k transplantaci ledviny	120
11.3.2.	Dárci ledvin a jejich výběr	120
11.3.3.	Chirurgické techniky odběru a transplantace ledvin	122
11.3.4.	Transplantační imunologie	123
11.3.5.	Imunosuprese po transplantaci ledviny	123
11.3.6.	Komplikace transplantací ledvin	124
	■ Časně komplikace	124
	■ Pozdní komplikace	126
11.3.7.	Výsledky transplantací ledvin	127
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	129
	LITERATURA	131